

Uddannelses- og
Forskningsministeriet
Jura
Børsgade 4
Postboks 2135
1015 København

Høringsvar til udkast til lovforslag om gennemførelse af elementer fra aftale om reform af universitetsuddannelserne i Danmark mv.

Foreningen af Rådgivende Ingeniører takker for muligheden for at afgive høringssvar på udkastet til lovforslag om gennemførelse af elementer fra aftale om reform af universitetsuddannelserne i Danmark mv. Vi har følgende bemærkninger til forslaget:

Overordnede bemærkninger til lovforslaget

Vi er kritiske over for, at ministeriet har sendt et meget omfattende lovforslag i høring, som har en række indgribende konsekvenser, til trods for at forhandlingerne om kandidatreformen endnu ikke er tilendebragt. Vi er bekymrede for, at den nye fleksible erhvervskandidatuddannelse ikke vil være attraktiv for hverken de studerende, erhvervslivet eller universiteterne. Der er en betydelig mangel på ingeniører i Danmark, og vi frygter, at de foreslåede ændringer ikke vil afhjælpe denne situation. I øjeblikket mangler ca. 90 procent af de rådgivende ingeniørvirksomheder ingeniører, og i 2030 vil der mangle 13.000 naturvidenskabelige kandidater i Danmark. For at erhvervskandidatordningen skal blive en succes, er det nødvendigt at se på, hvor godt et tilbud erhvervskandidaterne er for de primære aktører: de studerende, virksomhederne og universiteterne.

Vi er også bekymrede for sektordimensionering, da det ser ud til at reducere antallet af studiepladser på de tekniske universiteter, i en tid hvor erhvervslivet mangler kandidater med teknisk og naturvidenskabelig baggrund.

For at imødekomme erhvervslivets behov for tekniske og naturvidenskabelige kandidater, ser vi gerne, at universiteter og professionshøjskoler får mulighed for at uddanne flere ingeniører med udenlandsk pas, så de ikke kannibalerer på de faldende danske ungdomsårgange. Udenlandske studerende er en god forretning for Danmark, især de naturvidenskabelige kandidater. Hver DTU-studerende med udenlandsk pas giver i gennemsnit et overskud til det danske samfund på 2,9 millioner over 13 år, selv efter udgifter til SU og sundhedsvæsenet er trukket fra. Fire ud af ti af DTU's internationale dimittender bor stadig i Danmark efter 13 år. Hvis vi som samfund kunne blive bedre til at

fastholde de studerende på det danske arbejdsmarked, ville det løse noget af udfordringen med manglende kandidater, uden at det vil trække på de faldende danske ungdomsårgange.

Vi har fra begyndelsen været imod at udbyde korte kandidatuddannelser, da vi mener, at det politiske indgreb ikke adresserer den rigtige udfordring. Udfordringen er ikke, at for mange tager en lang kandidatuddannelse, men derimod, at alt for få studerende tager en bacheloruddannelse, der kvalificerer dem til arbejdsmarkedet. Vi havde hellere set, at man havde højnet kvaliteten på bacheloruddannelserne, så de studerende fik en reel afstigningsmulighed til arbejdsmarkedet efter 3-3½ år. Diplomingeniøruddannelserne er et godt eksempel på, at det fungerer.

Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Det fremgår af lovforslaget, at det ikke forventes at medføre økonomiske byrder for erhvervslivet. Dette er vi meget uenige med ministeriet i:

Administration og løn: Det er branchens forventning at implementeringen af erhvervskandidatuddannelser vil kræve øget administration i virksomhederne for at håndtere ansættelsen af erhvervskandidater, med tilhørende uddannelsesforløb, og sikre overholdelse af lovgivningen. Det er branchens erfaring fra nuværende og tidligere ansatte i erhvervskandidatforløb, at der er betydelige administrative byrder forbundet med ansættelse af erhvervskandidater. Hertil er der også finansieringen af de studerendes løn under erhvervskandidatuddannelsen.

Rekruttering: Der vil være behov for en øget rekrutteringsindsats, herunder potentielt rekruttering i udlandet, for at tiltrække de nødvendige kompetencer. Dette medfører bl.a., yderligere omkostninger til rekrutteringsprocesser og integration af udenlandske medarbejdere. Et særlig opmærksomhedspunkt ift., dette er, at optaget på en erhvervskandidatuddannelse er betinget af at den studerende har indgået en aftale med en virksomhed forlods. Og eftersom branchen forventer, at ordningen primært vil være attraktiv for udenlandske studerende (hvis overhovedet for nogen), vil det medføre betydelige udgifter for virksomhederne til bl.a. uddannelsesmesser, annoncering og besøg på udenlandske uddannelsesinstitutioner.

Fleksibilitet: Virksomhederne vil opleve mindre fleksibilitet i salget af timer og planlægning af projekter, fordi erhvervskandidaternes tid ikke er tilgængelig for virksomhederne/kunderne i de perioder, hvor kandidaten er på uddannelsesinstitutionen. Samtidig vil virksomhederne være udfordret af, at mange offentlige kunder ikke tillader studerende på projekterne, hvilket igen vil begrænse virksomhedernes mulighed for at sælge erhvervskandidatens timer

Samlet set vurderer vi, at erhvervskandidatordningen vil have betydelige konsekvenser for virksomhedernes økonomi og administrative byrder, hvorfor vi anbefaler, at der foretages en grundigere analyse af de reelle økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet, gerne med inddragelse af erhvervslivet.

Erhvervskandidaternes manglende adgang til Statens Uddannelsesstøtte (SU).

Vi er positive over for, at der med lovforslaget tilvejebringes et grundlag for, at studerende fra ikke-EU/EØS lande kan optages på en erhvervskandidatuddannelse, selvom vi ser betydelige udfordringer i at rekruttere til uddannelserne, hvis det forudsættes, at der skal ligge en virksomhedsaftale forlods. For studerende fra Danmark og EU/EØS lande ser vi dog også udfordringer. Erhvervskandidater vil ikke være berettiget til SU, da de forventes at modtage løn fra deres ansættelse i en virksomhed. Vi er bekymrede over erhvervskandidaternes manglende adgang til SU af flere årsager:

Rekruttering af udenlandske studerende: Manglen på SU kan gøre det vanskeligt at tiltrække udenlandske studerende, da mange af disse studerende ikke vil have mulighed for at sikre en virksomhedsaftale inden studiestart. Dette kan resultere i et mindre optag og en mindre divers og international studentergruppe. I stedet bør det første år på en erhvervskandidatuddannelse ændres til at være SU-berettiget fuldtidsstudie, således at de studerende har tid til at finde en virksomhed at arbejde for under den resterende del af erhvervskandidatforløbet.

Manglende rettigheder og fordele: Uden adgang til SU mister erhvervskandidater en række væsentlige fordele, som SU-modtagere har. Disse fordele er afgørende for mange studerendes økonomiske stabilitet og fleksibilitet og forventes derfor at påvirke interessen for at søge erhvervskandidatuddannelsen.

Dimensionering af uddannelserne

I Foreningen af Rådgivende Ingeniører, FRI, er vi imod sektordimensioneringen, da den fjerner pladser fra universitetsuddannelserne uafhængigt af arbejdsmarkedets efterspørgsel. Generelt mener vi heller ikke, at lovforslaget tilvejebringer den fornødne klarhed omkring, hvordan sektordimensioneringen i praksis skal implementeres. Hvilke uddannelser skal dimensioneres? Og hvordan fastlægges optagelsestallet? Vi anerkender behovet for at sikre en sammenhæng mellem studievalg og beskæftigelsesmuligheder, men vi mener, at det er afgørende at fokusere dimensioneringen på de uddannelser, hvor kandidaterne har lav beskæftigelse og høj gæld. Samtidig bør uddannelser med høj efterspørgsel på færdiguddannede kandidater friholdes fra stramme

dimensioneringslofter og/eller tillades at oprette flere studiepladser til udenlandske studerende.

Med venlig hilsen

Ulrik Ryssel Albertsen

Erhvervspolitisk Chef
Foreningen af Rådgivende Ingeniører, FRI